

گفت و شنود با محترم صبور سرباز هنر پیشه شناخته شده، ورزیده و با

استعداد دنیای هنری فلم و سینما

محترم صبور سرباز سینماگر ورزیده کشور ما

در دنیای پر بار، درخشان، شگوفان و زیبای هنر، هنری فلم، سینما و تیاتر نیاز ملی و دستاورد انسانی است، که در رشد و بالندگی تمدن و فرهنگ یک جامعه نقش مؤثر، پیشرو و سازنده دارد.

در کشور ما مثل سایر ملل جهان، فلم، سینما و تیاتر نیز به حیث یکی از هنرهای شایسته، جالب و چشمگیر مورد استقبال و حمایت مردم ما قرار گرفته است.

در دوران جنگ های داخلی با وجودیکه به هنر و فرهنگ ما بی باکانه کم توجهی صورت میگرفت، هنرمندان ما و به خصوص دست اندرکاران هنر فلم، سینما و تیاتر توانستند با ساختن فلم های گوناگونی هنری، مستند و داستانی رسالت شان را در بدترین شرایط نیز به خوبی ایفا نمایند.

محترم صبورسرباز از جمله شخصیت های با استعدادی است که با اندوخته های هنری شان در تولید ومونتاز فلمهای هنری، مستند و داستانی سهم فعال داشته اند.

استاد پوهاند مجاور احمد زیارزموږ د هیواد نومیالی هیواد پال، نامتو ژبپوهاند، د پښتو ژبې او ادب علمي او اکاډیمیک شخصیت او څېړونکی د محترم صبور سرباز د هنري سټې په تړاو په خپله یوه لیکنه کې داسې وایي :

« زموږ د فرهنگ و هنر پر هسک ځلېدلی سبا ستوری د صبور توفان غونډې ښایسته ډېرو غوړېدلو هنري وړتیاوو او استعدادونو دا را زباده کړې چې افغاني ټولنه له بدایه تاریخي فرهنگي برم و پرتم سره، د سیمې او ان نړۍ پرکچ د پوهې او فرهنگ پوره پټتوان (پوتنسیال) درلودلی او همدا چې رښتینو بچیانو ته یې د کړتوان (با لقوه) توان لاره روډه هواره شوې ، خپل پټ استعداد او وړتیا یې د کړن په ډگر کې ازمایلي او پر کاراچولي، هېڅ عرب او عجم ترې د سیالۍ میدان نه دی وړی.

په دغه لار ولوري کې صبور توفان رافت همداسې یو نېکمرغه او کمسارې سټه وه چې له خورا لږکۍ سلنې افغانانو په لږ کې یې روښاندي کورني او بیا یې پسې د پلازمېنې پرکچ رولې ټولنیز ښاري چاپېریال د فني- هنري ارمان د خړوبتیا او سمسورتیا گلباغچې پر مخ پرا نېستې دي.

لومړی وار د یوه ځوان هنرمند په توگه د(آریانا فیلم) په ځانگړې ټولنه کې پرکار پیل وکړ. هلته لږ مهال روسته په یوه ((اخترمسخره)) نومي فیلم کې یو کوشني نقش ولوباوه. که څه هم هغه فیلم په ښکاره یوکومیدي فیلم برېښېده، خو داچې د الماني کفکا د پېښاوو صادق هدایت او بیا د هغه افغان پېښاوو رهنورد زریاب د ورته بدنام سبک ناولي ناول پر بنسټ رغېدلی وو، خو زموږ تنکي ځوان

هنرمند يې د دې جوگه کړ چې د خاورې او خلکو د ننگ وېت په ژغورنده سنگر کې د سربايللي (صبور) نومي سرباز يوې ليکلي سېنارو ته په خپله پرلپسې غوږېدونکې هنري وړتيا د يوه ښکلي فيلم جامه ورواغوندي؛ او ان تردې چې پخپله هم د (صبورسرباز) په نامه کلونه کلونه د هر مينوال پر ژبه بهاند پاتې شي!

هسې خو له هماغه نامي فيلم راهيسې د دغه ټولمنلي، زيارکښ او نوښتگر افغان هنرمند له برميال نامه اوکارنامو سره زماغور و سترگې روږدي او روڼلي ول، خو دا لمړی ځل وو چې ډېرکاري فرهنگيال دوست انجنير قادر مسعود راته په خپله ښايسته ښکلي ټولگه کې ورسره د رانغښتې زړه وړونکې مرکې او ژوندليک له لارې پوره راوپېژاند او د دغه څو لیکو د وردالۍ کولو وياړ يې راپه برخه کړ.

داچې کله زموږ ټولمنلی هنرمند د هماغه ورکينې او ځلمينې مهالپېر کابل ښار د سيمې او نامرو او ناخوانو گاونډيانو تورو غډيو تورې تپښتې ته اړېست او د نورو بېشمېرو هېوادوالو او بيا هنرمندانو غوندې لوېديځ ته راجلا وطن شو، هغه هم نامي بندري هېواد (هالېنډ) ته، نو بياهم ارام کښې نناست، خپل هېواد مېشتي او بهر مېشتي مينوال يې نهيله پرېښول او په بېلابېلو انټرنېټي لارو رودو يې ورسره خپلې نوې نوې هنري پنځونې شريکې وساتلې ...

پرېږدئ، زموږ د فن و هنر پر اسمان راځلېدلی او ټولمنلی (صبور سرباز) مو د سترو ستومانو قافلو د بيا پرمخيوون په موخه همداسې بلنده بلينده (مشعل فروزان) اوسي ...

د لا ډېرو هنري پنځونو په پار ورته روغ و رغاند ژوند غواړم!

په درسته فرهنگي افغاني مينه

ستاسې د ټولو زيار»

فلمسازان و هنرپیشه های واقعی و هدفمند فلم ، سینما و تیاتر در تمام دنیا تلاش میورزند تا در آثار هنری خود مطابق به فرهنگ ، کلتور عنعنات، رسوم و آداب پسندیده کشور های شان حقایق و واقعیت ها عینی جامعه را بیان نمایند. به همین دلیل است که در جهان، هنر و صنعت فلم، سینما و تیاتر از رشد، تکامل و تحول چشمگیر برخوردار بوده و به مدارج عالی پیشرفت و بالندگی خود رسیده است.

محترم صبور سرباز درکنار شخصیت های شناخته شده دنیای هنر فلم، سینما و تیاتر وطن ما، یکی از چهره های محبوب ، ورزید و با استعدادی است، که با تلاش، کارکردها و آثارش توانسته است بهترین و انسانی ترین پیامش را به شیفتگان هنر و معرفت برساند.

محترم صدیق کاوون توفانی نویسنده توانا، ادیب و شاعرشناخته شده، آگاه و مبتکردریکی از نوشته های خود در مورد شخصیت صبور سربازچنین میفرماید :

« سال های جنگ بود و جنایت. از هر سو خون و آتش میبارید. باند های آدمکش تلاش میورزیدند که فضای ترس و وحشت را بر کشور حاکم سازند. آنان سعی می کردند که از طریق سوزاندن فابریکه ها، مکاتب، سینما ها و همچنان ترور و کشتار بی رحمانه استادان، انجیران، هنرمندان و اهل دانش و فرهنگ، جلو رشد و انکشاف کشور را نه تنها در ساحه اقتصاد، بلکه در سایر عرصه های زنده گی، منجمله هنر و فرهنگ نیز بگیرند.

سینمای نوپای افغانستان که با جلب و جذب استعداد های جوان ، به سوی شگوفایی، گام بر میداشت ، نیز با دشواری های گوناگون، از جمله تهدید هنرپیشه ها مواجه بود.

با وجود فضای ترس و وحشت، بودند جوان های سر سپرده و عاشق هنر تمثیل و سینما که عاشقانه به سینما رو آوردند و در امر بزرگ میهنی رشد فرهنگ سهیم شدند.

يکې از اين جوانان هنرمند، صبور طوفان بود که در فلم «صبور سرباز» بازی کرد . همبازی صبور طوفان در اين فلم عادلہ جان اديم بود که هر دوی شان خوب درخشدند و در ايفای نقش های شان موفق بودند.

زمانی که فلم صبور سرباز از طريق تلویزیون افغانستان به نشر رسید، با استقبال بی مانند مردم روبرو گردید . با وجود آنکه صبور پیش از آن هم در فلمهای :

« اختر مسخره»، «گناه»، «پرندہ های مهاجر»، « مزرعه سبز» و ... در نقش های گوناگون خوب درخشيده بود، ولی با فلم صبور سرباز به شهرت رسید و به دنیای دل های بیننده ها راه یافت.»

او همداسي زموږ د هیواد پېژندل شوی علمي او ادبي شخصیت، نوښتگر، مخکښ شاعر او هڅاند لیکوال ښاغلی عبدالغفور لیوال په خپله یو لیکنه کي دښاغلي صبورسرباز د سټي په تړاو داسي وايي :

« صبور سرباز د یوه نسل لپاره د حماسو نوستالژي زه لا زلمکی وم، چي صبور طوفان (رافت) په

" صبورسرباز" فلم کي وځلېد. صبور سرباز به له لومړنيو افغاني فلمونو څخه و، چي د جوړېدو پرمهال يي د افغانستان ملي تلویزیون د خپرېدو اعلان خپور کړ او خلک يي خپرېدو ته په تنده او تمه منتظر ول. فلم د ملي او مستقلانه دفاع په زمانه کي د یوه افغان سرتیري د مېړانې، شجاعت، مینې، هیلو او ژوند انځور وړاندې کاوه، چي له هېواد څخه د دفاع هوډ، د خپلې مینې یادونه او د ژوند غوښتنو پر سر اخیستی و .

د چا خیال، د ژوندون غم د وطن فکر

دا وړوکی زړه مې څو ځایه تقسیم دی

سلیم راز

موږ هلکانو صبور سرباز فلم په مینه ولیده او سبا مو په ښوونځي کې ډېرې کیسې وکړلې، په دې فلم کې د ښاغلي صبور طوفان کرکټر او شخصیت خورا په زړه پورې و. دی په خپل دغه لومړني مهم فلم کې داسې وځلېده، چې د ډېرو خلکو زړونو ته یې لاره وکړه، په هغه وخت کې د کابل مهمو مجلو د هغه په اړه لیکنې او عکسونه خپاره کړل. څېرې یې د یوه مهربان، څه ناڅه ساده، مبین او مېړني افغان ځانگړنې درلودې، چې له خپل هېواد څخه د دفاع شور یې له سترگو څخه ورېده.

صبور سرباز فلم اوس هم د افغانستان د همدغه نننیو شرایطو ښه استازولي کړلای شي. همدا نن هم زموږ ملي دفاعي او امنیتي زړور ځواکونه د صبور طوفان په شان زرگونه اتل سرتیري لري، چې له خپل وطن څخه دفاع کوي.

زما په یاد ده؛ ډېرو خلکو غوښتنه کوله، چې صبور طوفان دې په نورو فلمونو کې هم نقش ولوبوي او د مستقلانه دفاع دغه نوستالژیکه څېره دې خلکو ته د تېرو خورو زمانو حسرت بیا بیا ورپه زړه کړي. خو صبور له هماغه فلم سره ولاړ او تر نن پورې یې بیا چا کوم څرگند هنري فعالیت ونه لیده. زه له خپل درانه دوست ښاغلي انجنیر صاحب مسعود څخه مننه کوم، چې د خپلو هنري - فرهنګي هڅو په لړ کې یې د دغه نوموتي سپاهي یاد راتازه کړ او یوځل بیا یې خپل ولس ته ورپه یاد کړ.

په تلوتلو کې له ملي راډیوتلوویزیون څخه غواړم، چې یا دې د صبور سرباز په شان نوي هڅونکي حماسي فلمونه جوړ کړي او یا دې هم د صبور طوفان شهکار حماسي فلم (صبورسرباز) بیا بیا خپور کړي، چې د وطن دوښمنان مختوري او د وطن ریښتیني مدافعین سرلوري کړي.

درنښت

څېړنوال عبدالغفور لېوال»

دوستان عزیز :

به خاطری شناخت بیشتری این چهره موفق هنری با او گفت و شنودی انجام داده ام که توجه شما دوستان اهل هنر، ادب و فرهنگ را به آن جلب مینمایم.

محترم صبور سرباز به شما و همه هموطنان عزیز خود عرض سلام و ادب دارم، اجازه بدهید پرسش های خود را آغاز نمایم.

از شما دوست عزیز انجنیر عبدالقادر مسعود سپاسگزارم. من در خدمت شما و علاقمندان گرامی ام هستم.

پرسش : محترم صبور سرباز ، نظر به شناختی که از شما دارم، شما در دنیای هنری فلم و سینما به حیث چهره شناخته شده، ورزید، مبتکر و با استعداد معرفی هستید. بگذار یک بار دیگر هموطنان ما در داخل و خارج از سرزمین باستانی و مدنیت پرورما با شخصیت ادبی و هنری شما بیشتر آشنا شوند.

پس مهربانی نموده در مورد زندگی علمی، هنری، ادبی، فرهنگی و شخصی خود به طور مختصر معلومات ارایه نماید.

پاسخ : بلی تشکر از محبت تان اجازه دهید خدمت شما و همه مردمان وطن خود سلام تقدیم کنم، من صبور طوفان با تخلص فامیلی رافت زاده کابل درس هایم را از آغاز تا انجام به کابل در رشته اداره و مدیریت (اقتصاد) خواندیم . متاهل هستم پنج فرزند دارم مدت سی سال در خارج افغانستان زنده گی میکنم و فعلا مقیم هالند هستم . همکاری با تلویزیون سینما بر میگردد به چهل سال پیش ، مدت چند سال در اداره هنر و ادبیات بخش درام دیالوگ پشتو و دری همکاری داشتم و چند سال اخیر هم در ریاست افغانفلم ایفای وظیفه نمودم، در سال (۱۹۹۲) بنابر مشکلات ناشی از جنگ های داخلی مانند هزاران انسان سر زمینم وطن را ترک کردم اولاً به مسکو و بعداً به هالند مهاجر شدیم ، و فعلا در کنار فامیل با درد بی وطنی زنده گی میکنم.

پرسش : شما برای اولین بار چگونه به هنر فلم و سینما روی آوردید، و این هنر را به طور علمی و مسلکی از چه کسانی، چطور و در کجا فرا گرفتید؟

پاسخ : مسعود صاحب عزیز سوال جالب کردید، بلی بنده آخرین سال های حکومت سردار داود بود، متعلم صنف هفت مکتب سید جمال الدین واقع در کارته چهار بودم، به یاد دارم همان شب و روز فلم سیاه و سفید غلام عشق تازه ساخته شده بود ، من با علاقمندی این فلم را تماشا کردم ، از اتفاق قهرمان این فلم (غلام عشق) معلم مضمون پشتو ما را تدریس میکرد، نامش شاه جهان بود اونتنها هنرمند والا بلکه انسان خیلی مودب با تمکین و با ادبی بود همه مکتب دوستش داشتن، روزیکه فلم را تماشا کردم فردای همان روز قهرمان فلم یا بهتر بگویم بچه فلم در صنف ما درس داشت و من با تعجب با فاصله نیم متری نگاه میکردم و یک حس کنجکاوی برایم پیدا شد همین حس کنجکاوی و شاید هم قسمت مرا کشانید به سینما در صنف نهم لیسه مسلکی تجارت کابل بودم توسط یکی از همصنف هایم به اسم رحیم به برادرش عزیز نایل و ضیا جان معرفی و از طریق ضیا جان به موسسه اریانا فلم راه پیدا کردم، قابل یاد اور هست که موسسه اریانا فلم یگانه موسسه خصوصی فلم سازی در سطح کشور بود که دستاورد های خوب هم داشت مانند غلام عشق ، سیاه موی جلالی و چندین فلم دیگری... خوب حالا فعالیت من در این موسسه ! بنده کارم را با فلم سیاه و سفید اختر مسخره آغاز کردم فکر کنم سال های (۱۹۸۰) بود با وجودیکه نقش کوچک داشتم ، ولی از نظر بازی برایم خیلی دشوار بود چون من خیلی جوان و بی تجربه بودم ، با همکاری کارگردان و دوستان سابقه دار قبل از من توانستم از این آزمون بدر بیایم ، یقینا مورد تشویق همکارانم و مردم قرار گرفتم همین باعث شد تا من امیدوار شوم به ادامه کار در این عرصه، بعد از این فلم ، دومین تجربه من فلم گناه که آن هم فلم سیاه و سفید بود در نقش کوچکی یکی از قهرمانان فلم بود و همچنان در همین جریان با دو فلم تلویزیونی نیز همکار شدم و بعدا فلم بلند صبور سرباز برایم پیشنهاد شد تا من نقش اول یا قهرمان فلم را بازی کنم خوب یقینا این نقش بزرگ صبور سرباز با آن که تجربه کمی داشتم در

برابر هنر پیشه های بزرگ و باتجربه همچو سلام سنگی آبراهیم طغیان خیلی دشوار بود ولی باز هم با استعداد کم و بیش که داشتم و با همکاری کارگردان و دوستان ، نقش را بازی کردم، البته این زمانی بود که ما از موسسه اریانا فلم به اداره افغانفلم تحت پوشش دولت قرار گرفته بودیم ، و خوشبختانه با استفاده از امکانات دولت و حمایت دولت من و دیگر دوستان هنرمند ما توانستیم از دو کورس شش شش ماه که توسط استودیو موسفلم شوروی با راهنمایی استاد مجرب سینمای شوروی به اسم خانم گالینا دایر شده بود استفاده خوب و مفید بکنیم .

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم اختر مسخره

پرسش : شما هنرفلم و سینما را چگونه تعریف مینمایید؟ به نظر شما هنرمندان این عرصه در جهت فرا گیری مسلکی و تخصصی هنر فلم و سینما باید به کدام نکات جدی و ضروری توجه نمایند؟

پاسخ : ببینید هنر هر قدر تعریف شود به نقطه پایانی نمیرسیم چونکه هنر با پیدایش انسان ها گره خورده و با مرور زمان استعداد و توانمندی انسان ها نمایان میگردد، که یقیناً هنر سینما یکی از این

هاست ، به همین خاطر هنر سینما را ارتباط می دهند با زیبایی تخیل و خلاقیت ، این سه عنصر است که هنرمندان را به عشق، محبت همدلی و صلح هدایت می کند . حتی این هنر می تواند درمان روحی باشد به وسیله ذهن زیبا هنرمند و ده و صد ها تعریف دیگر، و اما در قسمت بخش دوم سوال تان! همانطوریکه قبلا اشاره کردم فراگیری درس و آموزش برای هر پدیده هنری موثر و ضروری است با وجودیکه هنر و هنر سینما از یک استعداد ذاتی و تفکر ذهنی انسان ها برمیخزد. این تفکر و خلاقیت هنرمند در چوکات یک ساختار مسلکی و مطابق استندرد که برای سینما تعیین شده خیلی موثر و قابل ارزش است. بنابراین هنر و علم این دو عامل است که هنرمند را به هدفش میرساند.

پرسش : به نظر شما یک فلمساز و هنر پیشه موفق در ساختن و تولید یک فلم، باید به کدام ویژگی های مسلکی و هنری زیاتر توجه نماید؟

پاسخ : به نظر من ساختن هر پدیده ای هنری مخصوصا سینما چیزیکه مهم است ، انعکاس دادن حقیقت یا واقعیت های که اتفاق افتیده و باید به شکل هنرمندانه که قابل درک و قبول برای بیننده باشد تهیه و آماده شود . فرق نمیکند این واقعیت ها یا حادثات تاریخی ، عاطفی ، رومانیتیک و یا حماسی باشد، این مربوط ذهن خلاق سینما گر است، که چنین اتفاقات را با پرداخت های هنری و فن تکنیک های سینمایی به تصویر بکشاند و تماشاچی خودش را در داخل این ماجرا ببیند.

پرسش : شما در عرصه سینما و فلم در کدام بخش ها بیشتر کار کردید؟

پاسخ : در آغاز بیشتر ذهنم متوجه کار بازیگری بود چون علاقه بیشتر به بازیگری داشتم ، بعدا که تجربه بیشتر شد و آرام آرام علاقمند شدم تا به ساختن فلم ، نوشتن فلمنامه توجه کنم ، همیشه در جریان کار شوتنگ یا فیلمبرداری ذهنم متوجه کارگردان بود، که چطور می تواند صحنه ها را بدون سلسله (یک و دو سه) ثبت می کند و بعدا این صحنه های نا مرتب را یکی پس دیگر از نظر درامه یا موضوع اصلی فلم ارتباط می دهد ، این برایم جالب همچنان آموزنده بود ، بالاخره تصمیم گرفتم وارد این کار دشوار شوم و اولین کارم به عنوان معاون یا دستیار اول کارگردان در فلم حماسه عشق

ودومی گماشته بود و به اولین بار هم فلم هنر دوساعت را بنام سایه مرگ نویسنده داستان وکارگردان بودم.

پرسش: تا به حال در تولید و مونتاز چند فلم هنری، مستند و داستانی سهم فعال گرفته اید، لطفا از فلم هاییکه ساخته و تولید خود شما است نام ببرید؟

پاسخ: من تا به حال درحدود ده فلم با نقش های متفاوت کار کردم ، همانطوریکه قبلا تذکر دادم آغازین کارم با اخترمسخره شروع شد به همین ترتیب فلم گناه ، صبور سرباز ، پرنده های مهاجر ، حماسه عشق ، گماشته ، فلم کوتاه زن ومزرعه سبز و شیر اغا و شرین گل بوده همچنان در قسمت کارگردانی نیز با فلم های همچو حماسه عشق، گماشته ، شیرآغا و شرین گل و سایه مرگ همکاری داشتم.

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم گناه

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم گناه

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم حماسه عشق

پرسش : فلم هاييکه تاکنون توليد و ساخته ايد، بيشتر روی کدام موضوعات میچرخد؟

پاسخ : فلم هاي که در ان زمان ساخته میشد، اکثرا روی موضوعات مختلف (حماسي ، تاريخي رومانتیک و موضوعات داغ سياسي) تهیه میگردد، البته در چوکات منافع ملي مطابق به ارزش هاي ديني و فرهنگي مخصوصا زمان حکومت دوکتور نجيب الله شهيد هيچ نوع ممانعت در ساختار هنر سينما وجود نداشت. يقينا تماشاچي ان زمان شايد این قضيه هستند، بطور مثال فلم فرار فلم پرنده هاي مهاجر با و جودیکه داستان این دو فلم به مزاج دولت ان وخت برابر نبود، ولي جز از واقعيت هاي اتفاق افتاده ما در همان شرایط بود دولت بدون هيچ نوع کمي کاستي اجازه نشرش را داد و مورد استقبال دولت و مردم قرار گرفت، و همچنان فلم گماشته اولين فلم سينما اسکوپ که در ان زمان ساخته شد این فلم روی قاچاق مواد مخدر که توسط جنرال شوروي و با همکاري يك حلقه از مجاهدين ، بواسطه تابوت هاي مرده هايشان صورت میگرفت، اين فلم نیز در وخت حاکميت دوکتور نجيب الله ساخته شد، اين نشاندهي آزادي و استقلال در هنر سينما بود . قابل ياد اوريست که دهه (۷۰) الي (۹۰) اوج شگوفاني سينما در افغانستان بود، که متاسفانه این بهار سينما بعد از سال (۱۹۹۲) به خزان تبديل ميشه و تا نابودي هم پيش ميرود.

محترم صبور سرباز در جريان فلمبرداری فلم گماشته

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم گماشته

پرسش: شما در مورد ادبیات داستانی و سینما چگونه می اندیشید؟ در تولید و ساختن یک فلم سینمایی نقش موثر فیلمنامه و فیلم نامه نویس را چگونه ارزیابی مینمایید.

پاسخ: ادبیات داستانی در افغانستان با همه فراز و نشیب آش ریشه در فرهنگ سر زمین ما دارد، نباید فراموش کرد که در این عرصه چه آثار نوشتاری (داستان- کتاب و غیره) و چه آثار تصویری انچنانی به رشته تحریر و تصویر قرار گرفته نشده، ولی با وجودهم آثار نویسندگان ما در وطن و کشور های جهان ارزش و اعتبار را کسب کردن، سینما و سینماگران ما با استفاده از چنین فرهنگ غنی خود توانستن داستان های بزرگ را به تصویر بکشانند.

پرسش: به نظر شما پارچه های موسیقی و چهره های شناخته شده هنر موسیقی در ساختن و تولید یک فلم، چگونه نقشی موثر و ارزنده میتواند داشته باشد؟

پاسخ: موسیقی همیشه در کنار فلم نیاز است، ضرورت موسیقی در سینما تا ان جا پیش رفت که چهره های مطرح و با ارزش سینما نظرات جدید و متفاوت را ابراز داشتند و انرا عامل اساسی ارزیابی نمودند، دقیقاً هر قدر عمر سینما زیاد میشد به همان اندازه از نظر تکنیک، خلاقیت و ابتکارات غنی تر میگردد، وسائل و ابزار سینما قدیمی تر میگردد. طبیعتاً موسیقی هم با پیش رفت سینما خودش را عیار میساخت، این جاست که فلمسازان در این فکر نبودن که در فلم هایشان موسیقی اضافه کند بلکه در فکر ان میشدن که کی را برای ساختن موسیقی فلم انتخاب کنند، فلمسازان یا کارگردان با طرزتفکر، تحلیل و نیاز که در فلم داشتند فکر میکنند که در کدام صحنه چي نوع موسیقی نیاز و یا ضرورت است تا انتخاب کنند. موسیقی فلم با تشریک مساعی کارگردان و اهنگساز میتواند خیلی مؤثر و کار هنری را صد مراتبه با ارزش بسازد، میتوان گفت تاریخ و تولد موسیقی و

فلم را از يك ديگر جدا ندانست ، همانطوريكه در تاريخ تحرير شده برادران لومير اولين نمايش عمومي خود را كه برگزار كردند در سال (۱۸۹۵) ميلادي ان ها عده اي را براي تماشاي نمايش خود دعوت كردند، در هنگام نمايش از يك پيانت و گروه از نوازندگان دعوت شده بود اين نمايش همراه با فضاي موزيك باعث شد تا همه تماشاچي فلم را باخاموشي ودقت ببينند، بعد از اين كار برادران لومير ، كار موسيقي با فلم رواج پيدا كرد.

پرسش : اولين فلم تان ، و چطور مورد استقبال قرار گرفتيد؟

پاسخ : اولين تجربه كار هنري من فلم اختر مسخره بود، با وجوديكه نقش كوچك داشتم ولي از نظر محتوا و شخصيت كركتر براي خيلي بزرگ و سرنوشت سازبود، كه خوشبختانه با تلاش و توجه كارگردان و دوستان هنرمند پيشكسوت من توانستم از اين ازمون به خوبي بدر بيايم و مورد توجه علاقمندان سينما قرار بگيرد و اين بنده را اميدوار به ادامه كار در اين عرصه بسازد تا من پيشتر تلاش بكنم.

محترم صبور سرباز در جريان فلمبرداری فلم اختر مسخره

پرسش : به نظر شما در کدام يکی از فلم های تان كه شما در آن نقش بازی نموده ايد، به شهرت رسيديد؟

پاسخ : طوريكه تذكر دادم بعد از اولين فلم (اختر مسخره) بعدا فلم گناه و به همين ترتيب فلم صبور سرباز، پرنده هاي مهاجر، حماسه عشق ، گماشته شيراغا و شرين گل و چندين فلم ديگري البته با تفاوت

کرکترها و شخصیت های داستان، از نظر من این همه فلم ها مورد توجه مردم قرار گرفت و اما شهرت من بیشتر برمیگردد به فلم صبور سرباز این که چطور دلایل زیاد است اولاً داستان فلم صبور سرباز واقعیت از تاریخ کشور ماست که کارگردان با پرداخت های خلاقانه و ظریفانه هنری اش توانست این واقعیت جامعه را هنرمندانه به تصویر بکشاند، چون مردم با تمام این اتفاقات هر روزه به يك نوع مواجه بودند، و من با درك درست از واقعیت های جامعه ، کوشش و تلاشم ، توانستم این شخصیت فلم را انطوری که لازم بود بازی کنم ، که خیلی مورد توجه حکومت و مخصوصاً مردم قرار گرفت.

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم صبور سرباز

پرسش : مهربانی نموده در مورد تولید و ساختن فلم هایتان، نقش مؤثر و ارزنده کارگردان ها و هنر پیشه های این فلم ها به طور مختصر معلومات دهید؟

پاسخ : کارگردان را به انگلیسی (فلم دایرکتر) میگویند که مهم ترین فردیست که يك فلمنامه را به يك فلم سینمایی تبدیل میکند، و حالا بیشتر بالایی نقش کارگردان در ساختار يك فلم میپردازم - کارگردان به کسی گفته میشود ، که مسوولیت اصلی یا بهتر بگویم تمام فلم را مدیریت میکند، و بیشتر ذهن کارگردان متوجه تصاویر، فضا ، صدا ، و حرکات بازیگران و در نهائی اثرآمیخته از تفکر و خلق کارگردان است. و مهم تر از ان کارگردان در جریان فلمبرداری یا شوتنگ بیشتر متوجه موضوع

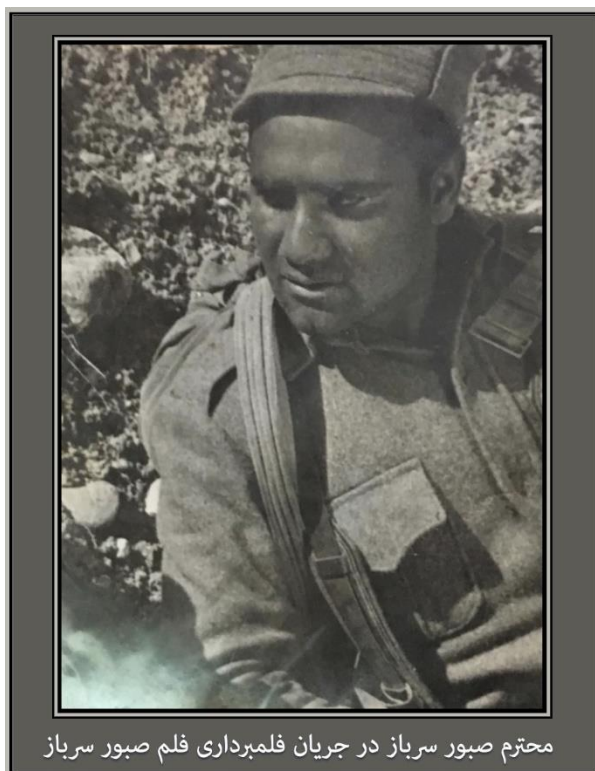
اصلي داستان ميباشد، کارگردان فلمنامه را قطعه قطعه ميکند و به صحنه هاي مختلف در نقاط يا لوکیشن (محل) هاي مختلف در داخل شوتنگ اسکرپت (سناریویی کارگردانی) میآورد و هر صحنه را با خلاقیت و تفکر ظریفانه خویش شات به شات تصویر و فلمبرداری و بطرف مونتاز و یا پیوند میبرد.

و حالا نقش هنر پیشگان بازیگر:

يکي از مهم ترين خصوصيت بازیگر، شناخت دقيق از جامعه و مردمش- شناخت خوب نسبت به انسان و جامعه خود، زمانیکه يك هنر پیشه نقش يك شخصيت سياسي يك ادم بیمار، طبیب و یا عاشق را بازی میکند ایجاب میکند تا مدت روي این شخصیت ها جستجو و تحقیق کند و با شرایط زنده گی، راه و روش و حتي گفتار و کردار شان آشنا شوند، و علاوه بران بازیگر با هوش، خلاق و متفکر نیز باشد، چون تنها با رهنمائي کارگردان نمیشود انچیزیکه در فلمنامه نوشته شده اکتفا کند. بازیگران خوب و با استعداد در جریان کار یقینا از خود خلاقیت و نوآوری نشان میدهند، و این در کیفیت فلم مؤثر واقع میشود، بازیگر به کسي خطاب میشود که بتواند نقش هاي متفاوت و متضاد رابه خوبی اجرا کند. بنا همکاری مشترک بین کارگردان و بازیگر این همه میتواند در ساختار هنر سینماموئرو سازنده باشد.

پرسش: شما در فلم صبور سرباز و فلم پرنده هاي مهاجر نقش مؤثر داشتید، لطفا در مورد سوژه و یا پیام این فلمها نظر تان را ارایه نمایید؟

پاسخ: در مجموع فلم هاي که من نقش بازی کردم، بیشتر فلم صبور سرباز و پرنده هاي مهاجر را ترجیع میدهم چون این دو فلم برایم با ارزش است هم از نظر محتوا و هم از نظر ساختار نسبت به فلم هاي دیگری، چرایکه قبلا هم تذکر دادم این دو فلم بر اساس واقعیت هاي عینی و بر خواسته از بطن جامعه بوده، حادثات و اتفاقات که در این دو فلم به تصویر کشیده شده بود، خودم - مردم و همه با این حادثات عملا مواجه بودن.

پرسش : تعدادی از سینما گران کشور ما بنابر دلایلی گوناگون از جمله عدم موجودیت آزادی بیان و مردمی در ساختن فلم های خود محافظه کارانه عمل مینمایند. مگر برخی از فلم سازان ما بی باکانه و هدفمند در ساختن بعضی از فلم ها از سوژه های اجتماعی داغ روز استفاده مینمایند، که از جانب مقامات دولتی سانسور و از نشر آن جلوگیری گردیده است.

شما درین دو مورد چه نظر دارید؟

پاسخ : به نظر من هیچ روشنفکر نباید مخالف آزادی بیان باشد، من که طرفدار آزادی بیان هستم، ولی نقطه که باید بیان کرد این است که آزادی بیان یا آزادی مطبوعات در هر کشوری مطابق به ارزش های ملی، فرهنگی و عقیدتی تعریف و تعیین شود. ما که در جامعه سنتی و مذهبی زنده گی میکنیم . این معیار ها را باید در نظر بگیریم ، آزادی بیان باید بر اساس منافع ملی حرکت کند، که متأسفانه چنین معیار ها در کشور ما نتنها دیده نمیشود بلکه خلاف ارزش های فرهنگی و حتی دینی ما عمل میکند.

و حالا در رابط به سینما- سینما هم جز آزادی بیان است که میتواند حقایق و ناملایمات جامعه را به شکل مستند و تصویری بیان کند، شما از سانسور گفتید ببینید پدیدي سانسور در طول تاریخ همیشه با هنر بوده سانسور بعضا به نفع و بعضا به ضرر هنرمند و جامعه قرار میگیرد، مثلاً بعضی از کشور ها به خاطر مقاصد سیاسی خود بالایی کشور دیگری فلم های را آماده میسازد تا بتواند ذهنیت جامعه را از فرهنگی و هم از نظر سیاسی به نفع آش دگرگون و تغیر بدهد ، در این جا سانسور برای نظام میتواند مفید باشد. چون سانسور را سیاستمداران حاکم تعیین میکنند ما که در جامعه سنتی زنده گی میکنیم سانسور بیشتر مورد توجه حکومت قرار دارد ولی بهر حال سانسور به تحلیل سینما گر صدمه میزند و حتی بعضا سینماگران از کار شان دلسرد میشوند.

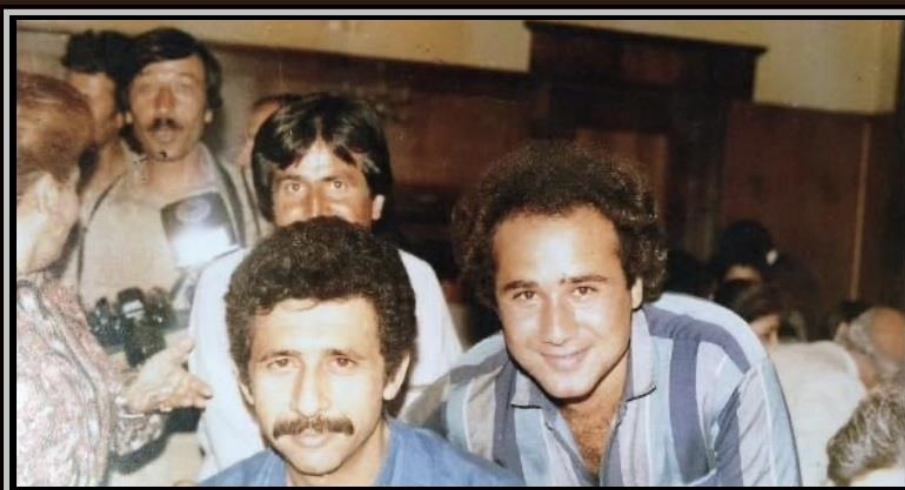
پرسش : اکثریت فلمسازان ما در تهیه و تولید فلم هایشان تحت تاثیر فلم های بیگانه مثل هالیوود و بالیوود قرار میگیرند. شما درین مورد چگونه می اندیشید؟

پاسخ : ببینید شما از فلمسازان گفتید . به نظر شخص خودم الهام گرفتن ، تقلید و یا کاپی از دیگران نتنها کار بد نیست بلکه مفید هم است من اصلاً مخالف نیستم، زنده گی کردن و زنده گی یاد گرفتن خودش تقلید است ما از يك دیگر میاموزیم ، طفل حرکاتش را از مادرش کاپی میکند. شاگرد از معلمش و ده ها حرف دیگری ولی انچیزیکه در سینما تقلید را بهتر و مؤثر تر میسازد ، خلاقیت و نوآوری هنرمند است، که برای غنای فرهنگی رسوم و عنعنات جامعه و مردمش تخیل و بازسازی میکند. اگر ما از فن و تکنیک های سینمایی کشور های پیشرفته مانند امریکا و هند کاپی و یا تقلید کنیم نتنها کار بد نیست بلکه ما را بسمت سوی تخنیک پیش رفته و مدرن رهنماهی میکند، با استفاده از تکنالوژی شان ما میتوانیم خلاقیت و تفکرات خویش را در چوکات ارزش های جامعه خود پیاده کنیم ، در اخیر اگر در تقلید نوآوری و خلاقیت وجود نداشته باشد تقلید به حالت تقلید و حتی ضعیف تر باقی میماند.

محترم صبور سرباز همراه با هنر پیشه هندی (اُم پوری)

در جریان مهمانی در باغ بابر

محترم صبور سرباز با ناصرالدین شاه هنر پیشه هندی

در جریان مهمانی در باغ بابر

پرسش : چرا مردم ما بیشتر به سینما هند یا فلم هاي هندي علاقه دارند؟

پاسخ : دقیقاً سینما بالیود يك سینما سر گرم کننده است ولي در کنار ان سینما هالیود ضمن که سر گرم کننده است سینما با مفهوم و به يك نوع مطابق پالیسی کل کشور شان است. فلمهاي مطرح و با معنا را باید چند بار دید تا بدانیم که چي هدف را کارگردان یا نویسنده دنبال میکند ولي فلم هاي سر گرم کننده هندي در آغاز صحنه هایش می توان تمام داستان را فهمید. دلیل دیگری فرهنگی ماست رسم و رواج و حتي عقائد ، هندوستان سه برابر کشور ما مسلمان دارند که ما از این لحاظ نیز نزدیکی داریم ، همچنان شرایط زنده گی دهات و قصابات مردم هند چندان با مردم ما تفاوت ندارد، چي از نظر پوشي لباس چي از نظر کار و کشاورزي و کار هاي زنان در روستا ها ، و ده ها رابطه فرهنگی دیگری؛

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری

فلم هندی بنام خدا گواه

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم هندی

بنام خدا گواه

پرسش : شما در کار های سینمایی نقش و فعالیت کدام یکی از همکاران تانرا زیادتیر برجسته میبینید؟

پاسخ : به عقیده من هر هنرمند بازیگر و فلمساز (دایرکتر) مطابق به استعداد تخیل و خلاقیت آتش کار و اثر می افروزند، به همین لحاظ کار و آثار هر هنرمند با هنرمند دیگری فرق دارد. اگر به فلم های چهار دهه قبل نگاه کنیم بهترین فلم رزمی بنام (صبور سرباز) بهترین فلم کمیدی با مفهوم خیلی عالی بنام (د کندی زوی) همانطور فلم عشقی تاریخی (حماسه عشق) و فلم فرهنگی (مردا ره قول اس) و فلم (بیگانه) ساخته شد، که هر کدامش با سبک های مختلف با بازی های متفاوت، من بیشتر کار های انجینر لطیف احمدی، واحد نظری ، صدیق برمک ، سعید ورکزی و در قسمت بازیگران کار مرحوم قادر فرخ ، عزیز ازاد ممنون مقصودی ، فقیر نبی ، عادلہ اَدیم خانم تمکین و یاسمین یارمل را بیشتر ترجع میدهم.

پرسش : ابتکارات و نوآوری های هنری شما در عرصه ساختن و تولید فلم و سینما در دوران های مختلف مورد توجه مقامات قرار گرفته یا خیر؟

پاسخ : همانطوریکه تذکر دادم از دهه (۷۰) تا (۹۰) سینما پر درخشان داشتیم ، در این زمان همه هنرمندان سینما با علاقه و عشق که به مردم و سینما خود داشتند با مسولیت و عاشقانه کار میکردند، خوب این همه علاقه و شوق ناشی از تقدیر، تشویق، حمایت و همکاری دولت و ملت بوده. دقیقا مقامات دولتی بنابر مسولیت که نسبت به فرهنگ و هنر سینما و سایر پدیده های هنری داشتند، هنرمندان را همیشه مورد توجه شان قرار میدادند. به یاد دارم زمانیکه فلم صبور سرباز به نمایش رفت خیلی مورد استقبال مردم و مقامات حکومت قرار گرفت و من به عنوان قهرمان فلم از تمامی تشویق و مکافات بر خوردار بودم، مشخصا به خاطر تشویق و استقبال از فلم ، محفل در وزارت دفاع ترتیب و برایم مدال تعویض گردید . همچنان قابل یاد اوریست که همیشه جز خاطرات شیرین من خواهد بود این که زمانیکه به فستیوال جهانی جوانان به کوریا دعوت شدم قبل از سفر ملاقات داشتیم با دوکتور نجیب الله شهید ریس جمهور افغانستان بنده را در اغوشش گرفت و آنقدر قدردانی کرد که بدور از تصورم بود، همچنان به خاطر تشویق و حمایت بیشتر هنرمندان هر سال از طرف وزارت اطلاعات و کلتور جایزه مطبوعاتی ترتیب داده میشد که بنده نیز جایزه سال (۱۹۸۸) را نصیب شدم و علاوه بر آن دولت به خاطر قدر دانی ، حمایت و سهولت بیشتر به همه هنرمندان منجمله من اپارتمان نیز اهدا کردند. این همه تشویق ، حمایت، قدردانی و امتیازات نشانه ای يك نظام با فرهنگ را میکند.

پرسش : در افغانستان با مقایسه با دیگر رشته های هنر، هنری فلم و سینما بشکلی که باید رشد و تکامل و تحول چشمگیر می نمود نکرده است، علت این نقیضه را چگونه ارزیابی مینمایید؟

پاسخ : عوامل ودلائل مختلف دارد، همانطوریکه شما میدانید ، سینما تنها يك هنر است بلکه در رشد اقتصاد هر کشور نقش مهم دارد که متاسفانه یکی از بزرگترین مشکلات سینمایی ما نبود اقتصاد است، نه دولت نه سکتور خصوصی روی آن سرمایه گذاری کردند به همین لحاظ سینما نتوانست در عرصه اقتصادی کار های را انجام دهد، امروز سینما بیشترا يك هنر باشد يك صنعت است، صنعت پر قدرت تجارت و توانسته بازار اقتصاد جهان را تسخیر کند. برآی این که سینمایی ما جایگاه داشته باشد باید بالایش سرمایه گذاری صورت گیرد که متاسفانه نگرفته و نمیگیرد این یکی از عوامل رشد نکردن سینما ما است، دلیل دیگری جنگ- جنگ به تمام ساختار های ادبی و فرهنگی ما را متضرر

ساخت و تا سرحد نابودی پیش رفت ، با وجودیکه سینما ما در دهه هفتاد الی نود رشد چشمگیری داشت البته به حمایت و پشتیبانی دولت و مردم ...

پرسش : فلم هاي که شما کار کردید در خارج و داخل به نمایش قرار داده اید یا خیر. استقبال فلم ها و موقف هنري تان در بين مردم چي گونه بود؟

پاسخ : صادقانه بگویم فلم هاي که در ان زمان ساخته شده بود نهایت مورد قبول و تشویق مردم و دولت قرار می گرفت، و فکر کنم همین فلم ها ، رآه را بسوي فستیوال هاي بين المللي باز کرد و شاید هم قبل از این فلم ها که من اطلاع ندارم، سینما گران ما در فستیوال هاي کشور هاي مختلف همچو فستیوال چک و سلواکیا، آلمان دموکراتیک، فستیوال مسکو، تاشکند ، تاجکستان، هند و بعضي از کشور هاي دیگری اشتراک میکردند . قرار بود خودم با فلم صبور سرباز که کاندید در فستیوال مسکو بود اشتراک کنم ولي روي مداخله بعضي از مقامات از اشتراک کنار زده شدم و به جای من کسي دیگری را انتخاب کردند، ولي سال هاي بعد بنده در فستیوال تاشکند ، تاجکستان و کوریا اشتراک داشتم ، که سخت مورد استقبال کشور میزبان و مردمشان از تیم سینمایی ما (افغانستان) قرار می گرفت.

پرسش : فلم و سینما در تاریخ معاصر افغانستان چه جایگاهی داشته است، اثر گذاری رویدار های تاریخی ، سیاسی و اجتماعی را درین عرصه چگونه ارزیابی مینماید؟

جواب : سینما افغانستان در اوائل سده بیستم وارد افغانستان شد و بر میگردید به زمامداری شاه امان الله خان ، شاه با علاقه مندی که به سینما داشت دستگاهي پروجکتور را با خود از اروپا میاورد . از همین جا سینما شکل میگیرد اولین تعمیر سینما در پغمان و سینما بهزاد ساخته میشود. چون که افغانستان کشور سنتي و مذهبي و همچنان مداخله افراطگران مذهبي و سیاسیون رشد سینما به کندی پیش میرفت ، دهه (۴۰) الی (۶۰) با وجودیکه تولیدات در عرصه سینما کم بود ولي سینما توانست جایگاهی نسبتا مناسب را داشته باشد. و اما در دهه (۷۰) - (۹۰) سینما در اوج شگوفانی خود رسید البته حمایت و پشتیبانی مردم و حکومت عامل این شگوفانی بود. متأسفانه جنگ ها در افغانستان با عث ترك و فرار مردم از افغانستان شد، همچنان حوادث و رویدادهای که همه ما و شما شاید ان هستیم ، با آمدن طالبان سینما به پرتگاه میرود وسقوط میکند ووطن ما را کشور بدون سینما مینامیدند ، بعد از تحول (۲۰۰۱) شرایط تغیر میکند . آرامی نسبتا موقت بوجود میاید ، فضا باز میگردید و فرصتي برای باز سازی سینما مهیا میشود، سینما گران ما با استفاده از کمک هاي جامعه جهانی بزرگترین دستاورد هاي را در این عرصه (سینما) انجام میدهند و جوایز بين المللي را نیز به کشور شان به ارمغان میاورند. ولي باز هم جنگ ، انتهار، انفجار و مهم تر از همه نداشتن علاقه و توجه مقامات سياسي و حکومتي بالآي هنر و هنر سینما میباشد . چون حلقه حکومتي بیشتر مصروف زدو بندهای سياسي و فساد هستند.

پرسش : وضعیت زنان سینما گر را در افغانستان چگونه ارزیابی مینمایید؟

جواب : همانطوریکه قبلا تذکر دادم سینما در اوائل سده بیستم وارد افغانستان شد و تا به امروز با فراز و نشیب هاي مواعع بوده بعد از اینکه طالبان در (۲۰۰۱) سقوط میکند ، سینما وارد يك مرحله جدید می گردد. بهر صورت یگانه معضله مهم در سینما ما نبود حضور زنان است. بي سواد ي ، مرد سالاري ، نبود برداشت درست از رسوم وعنعات پسندیده ما و همچنان از دین این همه باعث شد تا

زنان کمتر علاقه در این عرصه داشته باشند. خوشبختانه چند دهه گذشته تعداد زنان وارد این عرصه شدند و بعد از سال (۲۰۰۱) اوج حضور زنان در هنر بازیگری، فلمنامه نویسی، کارگردانی و حتی تخیك سینما به مشاهده میرسید. از جمله لینا علم بازیگر و رویا سادات کارگردان و چندین زن تأثیر گذار دیگری در این عرصه را نام برد.

پرسش: آیا در افغانستان مرکز آموزشی به خاطر تربیه کادر های مسلکی هنر فلم و سینما وجود دارد یا خیر؟ توقع شما منحصیث یک هنرمند آگاه و با تجربه فلم و سینما از دست اندرکاران مجرب و مستعد مسلکی و تخصصی عرصه فلم و سینما چه است؟

جواب: ایجاد مراکز آموزشی، تدویر ورکشاپ ها و سیمینار ها بطور منظم در تربیه و آموزش سالم جوانان در تمامی پدیده هنری بخصوص در زمینه هنر فلم سینما نقش موثر و مفید دارد. این اقدامات به خاطر انسجام بهتر فعالیت های جوانان علاقمند به سینما وسایر پدیده های هنری و فرهنگی و فراهم آوری زمینه مطالعات دوامدار، رشد و تبارز استعداد ها توانایی های جوانان به منظور دریافت شیوه های درست علمی و هنری می تواند آنانرا یاری ومدد برساند.

در این مراکز فعالیت های جوانان سمت و سوی واقعی یافته و آنانرا قادر به انجام فعالیت های موثر علمی و فرهنگی مینماید. ازجانبی هم این مراکز زمینه رقابت های سالم و سازنده را در بین جوانان بوجود آورده و به آنان امکانات بیشتری را در امر انجام فعالیتهای موثر اجتماعی- فرهنگی و هنری فراهم میسازد.

پرسش: شما منحصیث هنرمند مجرب و ورزیده فلم و سینما وضعیت کنونی فلم و سینما را درکشور ما چطور ارزیابی مینمایید، و بزرگترین آرزویتان در جهت پیشرفت، تکامل و تحول فلم و سینما چه است؟

جواب: همانطوریکه در پرسش بالا تذکر دادم سینما افغانستان در طول ده دهه با فراز و نشیب مواج بوده. در زمان زمامداری شاهان قدم های برداشته شد، صالون های سینما یکی پی دیگری در کابل و ولایات اعمال گردید، علاقه و رفتن مردم به سینما بیشتر شد. بعد ازاینکه تحول سیاسی رخ می دهد نظام شاهی وجمهوری به حزب دموکراتیک قرار می گیرد. سینما نتنها از حرکت نمی ماند بلکه با حمایت حکومت ومردم به شگوفانی می رسد، این همه دستاوردها سینمایی با آمدن مجاهدین و طالبان ساکت و نابود می شود. خوشبختانه باتحول (۲۰۰۱) سینما یک بار دیگر سربلند می کند و با ابتکار جوانان نخبه پسر و دختر و با کمک جامع جهانی و موسسات خارجی مقیم درکابل توانستن فلم های خوب با ارزش و با اهمیت به جامعه تقدیم کنند و با گرفتن جوایز بین المللی افتخارات را به افغانستان نصیب کنند که یکی از این سینما گر با ارزش ما رویا سادات است.

و اما وضعیت کنونی در افغانستان: متاسفانه سینما ما مثل شکل پروسه صلح شده، گاهی امیدوارکننده و گاهی هم نا امیدوار کننده می شود. ساختن سینما بدون امکانات و بودجه دشوار است، در طول دودهه حکومت طوریکه لازم بودکمک کند انجام نداده اصلا توجه به این پدیده هنری نداشت، همکاری موسسات خارجی هم کمرنگ شده، شرایط امنیتی نسبت به گذشته بد تر گردیده این همه عوامل باعث می شود تا سینما بیمار داشته باشیم. امروز داریم تا با درنظرداشت اهمیت سینما همه گی در ساختار سینما بهتر افغانی هنرمندان وسینماگران ما را کمک وهمکاری نمایند.

پرسش: نظر شما در مورد فلم های هنری، مستند و داستانی زبان پشتو که بوسیله هنرمندان مستعد، مبتکر و آگاه ساخته شده اند چه است؟ درین عرصه کدام هنرمندان را زیاتر می ستاید.

جواب: هنر سینما جز یکی از افتخارات افغانستان بشمار میاید، که یقینا سینما گران ما با رسالت که در برابر هنر، مردم و نظام خود دارند با سعی و تلاش در ساختن فلم های مختلف، با زبان های مختلف منجمله زبان ملی و زیبای ما (پشتو) نمودند. فکر کنم یگانه و اولین فلم سینمایی پشتو که از نوشته های اسد الله حبیب بنام (آرمان) به کارگردانی واحد نظری و فلمنامه توسط واحد نظری و احد ژوند ترتیب و ساخته شد. بازیگران این فلم هر یک عبدالله صمدی، جان محمد پلار، عبادالله پتنگ، اسد رحمانی، فرید فیض، عادلہ ادیم، زلیخا فخری، فنایی و دیگران .. و اما در کنار سینما ده ها و شاید هم زیادتیر فلم تلویزیونی پشتو با تلاش سینماگران ساخته شد. اولین فلم تلویزیونی در سال (۱۳۵۷) و (۵۸) بنام د بزرگ لور (دختر دهقان) که از نوشته های نورمحمد تره کی و فلمنامه توسط کاتب پاخون ترتیب شد، داود مقصودی و کاتب پاخون کارگردانی کرد. بازیگران فلم عنایت شفق، شیمافخری، زلیخا فخری، منان ملگری و دیگران... به همین ترتیب فلم تلویزیونی دیگری بنام (غوره مالی) از نوشته های عزیز نسیم از طریق اداره هنرو ادبیات پشتوبه کارگردانی سید مقصود اندرابی و استاد بیسد تهیه گردید، بازیگران این فلم کامران، عبدالله پتنگ، رحمت الله خوستی و دیگران تعقیب آن فلم های دیگری تلویزیونی پشتو منجمله فلم بنام تبدیل هوا - الماس - ملامت - ناوړ تفاهم - عزت - هوډ - پیشمانی و فلم د کندی زوی که یکی از عالیترین فلم پشتو است نیز ساخته شد که مورد استقبال مردم قرار گرفت، البته کسانی که در قسمت نوشتن داستان، فلمنامه و کارگردانی فلمهای پشتو - دری و سایر زبان های عزیز ما نقش های بارز داشتن محترم امین افغان پور، اکرم عثمان، اسدالله حبیب، بشیر رویگر، عبدالله شادان، رهنورد زریاب، کاتب پاخون، داود فارانی، واحد نظری، رحمت الله خوستی، سید مقصود اندرابی و دیگران که زحمات شان در دنیای هنر سینما و فلم قابل ستایش است. همچنان بازیگران که روی این فلم های ساخته شده زحمت کشیدن مانند استاد بیسد، استاد صادق، ف فضلی، ف عبادی عبدالله صمدی، شاه جهان فتح الله پرند، محمد جان گورن، ابراهیم طغیان، فرید فیض، بایقرا، عزیزالله هدف، کامران عبدالله پتنگ، رحمت الله خوستی، منان ملگری، غوتی منگل، ستوری منگل، زلیخا فخری، ممنون مقصودی جان محمد پلار و دیگران که هر کدامشان برای من و تمامی مردم افغانستان قابل فخر و ستایش است.

و در اخیر حرف را که میخواهم به عنوان جز خانواده هنری سینما بگویم این است، با وجودیکه دوستان هنرمند، سناریو نویسان و کارگردانان در ساختن فلم های پشتو خیلی زحمت کشیدن ولی از نظر من ساختن یک فلم سینمایی و ده ها فلم تلویزیونی که با امکانات وسیع در اختیار شان قرار داشت کافی نبوده امید است دوستان سینما گران ما در این زمینه بیشتر توجه کنند، تا بتوانیم یک سینما عالی با زبان های مختلف و زیبا خود داشته باشیم من یک بار دیگر از همه سینما گران که در بد شرایط زحمت کشیدن تشکری میکنم.

پرسش: درین جای شک نیست که دنیای هنر سینما، فلم، تیاترو موسیقی سرحد نه می شناسد مگر با تاسف تعدادی از هموطنان ما با تکالیف وامراض متعصب آمیز در جهت مغشوش ساختن ذهن هموطنان ما، تعصبات زبانی، قومی و مذهبی را در نوشته ها و عملکرد های شان ابراز میدارند. شما منحبث یک هنرمند مجرب افغان درین مورد چگونه می اندیشید؟

جواب : تعصب از نظر عاطفی و انسانی دور از هر گونه معیار های عقلانی و اخلاقی است، تعصب خشک و باور های کورکورانه، جانبدارانه، بیخردانه یکی از اذایل اخلاقی بوده و مایه دوری از حق محرومیت، سعادت ، آزادی و خوشبختی میگردد، غرور تکبر و خودستایی آنها مانع درک درست نظریات و عقاید سالم دیگران می شود. و از سوی دیگر تعصب در سطح اجتماعی می تواند به آزار و اذیت ناعادلانه گروهی دامن زدن و به اختلافات قتل و کشتار منجر شود، و مصیبت های بزرگ را در قبال دارد. آنهایکه منطق استدلال درست را به منظور بیان احساسات و افکار خود ندارند، تعصب ورزیده و با دارا بودن شخصیت ریا کارانه روح پلید و داشتن اخلاق نادرست، موقف اجتماعی خود را در میان مردم از دست داده و منفور جامعه می شوند. با تاسف بگویم تعداد محدود از روشنفکران ، هنرمندان و فرهنگیان کشور ما در داخل و خارج به این بیماری مزمن نیز مبتلا گردیده و بطور عمدی و یا هم آگاهانه به تعصبات قومی ، زبانی ، سمتی و حتی مذهبی در میان مردم افغانستان دامن میزنند و ذهنیت های نسل جوان ما را تخریب می کند، شرم اور تر اینکه این بیماری را آنها در مصاحبه ها ، نوشتار ها، اشعار و آثار تصویری با وضاحت تمام انعکاس داده و در بین مردمان زهر پراگنی مینمایند. که با داشتن همچوعقیده تعصب امیز که به هیچ وجه پاسخگوی نیاز های حیاتی مردم ما نبوده بلکه زمینه اختلافات جدی را به نفع دشمنان واقعی مردم هموار میسازد.

بنا من بدین باورم که یگانه راه نجات مردم ما از چنگ بدبختی کنار گذاشتن اشکال مختلف تعصب و ایجاد فضای وحدت و همبستگی خلل ناپذیر در میان باشندگان سرزمین واحد ماست و بس .

پرسش : در دنیای مهاجرت و بی وطنی مصروف کدام کارهای هنری و مسلکی هستید؟

جواب : زمانیکه جنگ های داخلی در سال (۱۹۹۲) شروع می شود من مانند اکثر مردم و هنرمندان ،کشور را ترک می کنیم ، هر کس با مشکلات گوناگون به کشوری مهاجر می شوند، من در شروع مهاجر روسیه شهر مسکو شدم با وجودیکه مشکلات کار - اسناد و ده هاپرابلم دیگری .. خوشبختانه توانستم به زودی با این همه مشکلات ها کنار بیایم ، تعداد از هنرمندان یا بهتر بگویم همکارانم را جمع کردیم، با امکانات و بودیجه نا چیز که داشتم تصمیم به ساختن فلم (شیر اغا و شرین گل) شدم ، کار فلمبرداری با وجود مشکلات و امکانات کم به خوبی پیش میرفت چونکه همه با نیت خوب وصادقانه کار میکردیم. ولی متاسفانه یا خوشبختانه با وصاطت حاجی کامران و مجبوریت زمان همه این زحمات و ابتکارات ما به نفع یک تجار چرخ میخورد ، و ادامه کار فلم مربوط می شود به آن شخصی (تجار) ... که در نتیجه فلم تکمیل میگردد و عواید زیاد بدست میآورد..... و ده ها حرف دیگری که لازم به نوشته آن نمیدانم . و بالاخره بعد از یک دهه از مسکو روانه کشور هالند شده و بار دوم مهاجر میشوم ، در آغاز امید و امروز داشتم تا مثل مسکو هنرمندان را بسیج ساخته و کار های هنری انجام دهیم ولی متاسفانه با پروبلم و پروسه پناهنده گی درگیر شدم و اضافه از یک دهه بدون سرنوشت در گوشه لاگر (کمپ مهاجرین) زنده گی را با صداها مشکلات ادامه دادم ولی با آن هم شکرگذارم... بعد از اینکه این همه مشکلات پناهنده گی به نفع ام تمام می شود با دوستان و همکارانم فلمی را روی دست گرفتیم بنام (سایه مرگ) که من مسوولیت نوشتن سناریو (داستان) و کارگردانی اش را داشتم ،تهیه نمودیم .که خوشبختانه فلم مورد استقبال تماشاچی قرار گرفت . من از تک تک همکارانم که در قسمت تهیه این فلم با من زحمت کشیدن تشکری میکنم ، بعدا مدت در این عرصه هنری کار صورت نگرفت بنده تنها کارکه انجام دادم نوشتن چند فلمنامه است که واقعبسنده نیست باید کار زیاد و بزرگ صورت می گرفت که نگرفت شاید تنبلی من بوده و شاید هم

نبود پرسونل مسلکی و همچنان نبود امکانات فنی و تخیلی امید وارم به زودی شاید کاری من باشید....

پرسش : از خاطره های تلخ و شیرین تان در جریان کارها و فعالیت های هنری و مسلکی تان مختصرا معلومات دهید؟

جواب : یقینا هر انسان چه در امورات زنده گی شخصی و چه در امورات کار و روابط اجتماعی اش با سختی دشواری ها و در کنارش لذت ، خوبی ها، تلخی و شیرین را میبیند. من که در شرایط جنگ زنده گی و کار کردم ، یقینا خاطرات تلخ را بیشتر چشیدیم و اما من از خاطرات شیرین آغاز میکنم ، بهترین خاطرات شیرین من زمان بود که فلم افتتاح می شد، و در همان روز قدر زحمات ، ارزش و اهمیت کار خود را احساس میکردم و بی نهایت مورد استقبال مردم و مقامات دولتی قرار میگرفتیم ، و اما ! چند خاطرات تلخ که هیچگاه فراموش نخواهد شد، ما بعد از ختم کار فلم (فرار) در ننگرهار روانه کابل شدیم توسط هیکوپتر ، طیاره عامل ما بعد از نیم ساعت پرواز در نزدیک کوه درونته مورد اصابت چند فیر مرمی داشکه قرار گرفت ، قسمت عقب طیاره آتش گرفت ، این که ما چی وضعیت داشتیم خود تان درک کنید، ولی با مهارت پیلوت جوان به ساحه پلجری نشست اضطراری نمود ونجات یافتیم ، و همچنان در جریان فلمبرداری فلم (صبورسرباز) در فرقه قرغه دقیقنا ساعت یازده الی دوازده شب بود ما همه مصروف فلمبرداری بودیم یک باره از کوه های پغمان به ده ها فیرراکت اوان بالای ما پرتاب شد و ما ساعت ها در زیر زمینی ها و چقوریها پناه بردیم خیلی همان شب وحشتناک بود ولی بخیر گذشت...

پرسش : پیام شما به حیث یک هنرمند سابقه دار و مستعد هنری فلم و سینما ، برای جوانانیکه تازه به دنیای فلم و سینما مراجعه میمایند و به برای علاقمندان این عرصه چه است؟

جواب : کسانیکه تازه به عرصه هنر پا میگذارند، باید علاقه جدی ، استعداد- ذوق و احساس عمیق و عالی در این زمینه داشته باشند. باید در این عرصه آموزش ببینند ، پیوسته با پشتکار خستگی ناپذیر همیشه در تلاش اهداف انسانی و هنری خود باشند و همچنان پیشتر در پیوند با هنر و ادبیات مطالعات گسترده داشته باشند، بویژه آنهاییکه به هنر خلاقه (فلم وسینما) علاقمند اند. آثار وکارکرده های گذشتگان و پیشکسوتان هنر که آثار شان از ارزش های بلند برخوردار است استفاده نمایند. زیبایی ها و ظرافت های هنر سینما را به خوبی در یابند. پیام و امروز دارم تا از تعصبات کور بپرهیزند چون که هنرمند و یا فرهنگی که به بیماری تعصب مبتلا شد ، اندیشه اش تهی از احساس عالی انسانی بوده ودنیای تنگ کوچک دارد و آثار هنری شان هرگز به دل چنگ نمیزند. زیرا هنرمند واقعی رهرو عشق ومعرفت عالی و انسانی بوده، و با درک درست وسالم از مفاهیم و ارایه آن در قالب هنر فلم و سایر پدیده های هنری با زیبایی تمام دردها نا بسامانی های اجتماعی را در آثار خود انعکاس میدهد.

پرسش : پیام شما منحصرا یک هنرمند افغان که با نام تان اکثریت هم میهنان ما آشنا اند به هموطنان رنج دیده ما که در بدترین وضعی سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و کلتوری قرار دارند چه است؟

جواب : نننھا پیام بلکه اروزو و باور دارم که در شرایط حساس کنونی کشور یگانه راه نجات مردم ، از کلیه دشواری های موجود، تعهد واقعی جهت رهایی جامعه از چنگ- بدبختی ها تامین وحدت و همبستگی، ایجاد فضای مطمئن کار و تلاش جهت ختم جنگ و استقرار صلح دایمی از همه اولتر تشکل واقعی و هدفمند کلیه نیروهای ترقیخوا ، تحول طلب در یک جبهه وسیع ، واحد به منظور تشکیل یک دولت مردم سالاری می باشد. باید در این امر بزرگ تمامی فرهنگیان - هنرمندان با ساختن آثار های ارزش مند شان که مبتنی بر منافع ملی باشد در این زمینه سهیم باشند.

محترم صبور سرباز همراه با هنرپیشه جاپانی در جریان
فلمبرداری فلم کاریزه های خسپیده

- از شما دوست عزیز صبور سرباز سپاسگزارم که به پرسش های من پاسخ های علمی، ادبی ، هنری و مسلکی ارایه نمودید. کارهای مسلکی و هنری شما در عرصه هنر سینما و فلم قابل ستایش و تمجید فراوان است. صحت و سلامتی، پیروزی ها و موفقیت های بیشتر شما در عرصه کاری های مسلکی و هنری تان آرزوی من است .

- جناب محترم انجنیز صاحب مسعود عزیز خدمات مثمر و ارزنده شما در معرفی فرهنگیان، ژورنالیستان، هنرمندان، شعرا، نویسندگان و قلم بدستان کشور ما در دیار غربت و مهاجرت و دور از وطن بی نهایت با ارزش و قابل قدر است.

من هم به شما دوست عزیز و گرامی صحت و سلامتی، موفقیت، سرافرازی، طول عمر، سعادت و خوشبختی آرزو می کنم.

با عرض ادب و حرمت.

انجنیر عبدالقادر مسعود.